

UŽDAROSIOS AKCINĖS BENDROVĖS „BIRŽŲ VANDENYS“ KORUPCIJOS PREVENCIJOS PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Uždarosios akcinės bendrovės „Biržų vandenys“ (toliau – Bendrovė) korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja Bendrovės įgyvendinamų korupcijos prevencijos priemonių proceso organizavimą, koordinavimą bei kontrolę.
2. Aprašo nustatyta įgyvendinamų korupcijos prevencijos priemonių proceso organizavimo, koordinavimo ir kontrolės visuma yra Bendrovės vidaus kontrolės dalis, padedanti užtikrinti Bendrovės korupcijos prevencijos proceso įgyvendinimą, veiklos skaidrumą, visuomenės pasitikėjimą Bendrove.
3. Apraše vartojamos sąvokos:
 - 3.1. **Antikorupcinės aplinkos monitoringas** – Bendrovės paskirto atsakingo asmens veiksmai, kuriais prižiūrima kaip Bendrovė laikosi savo patvirtintos Kovos su korupcija programos ir jos priemonių įgyvendinimo plano. Ši veikla apima ir vertinimą ar taikomos antikorupcinės veiklos priemonės yra efektyvios ir pakankamos siekiant sukurti antikorupcinę aplinką Bendrovėje;
 - 3.2. **Įgaliotas asmuo** - Bendrovės direktoriaus įsakymu paskirtas(i) Bendrovės darbuotojas(ai) ar kitas(i), nepriekaištingos reputacijos asmuo (asmens), atsakingas(i) už Bendrovės korupcijos prevencijos koordinavimą ir korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimo kontrolę;
 - 3.3. **Korupcijos rizikos veiksniai** – priežastys, sąlygos, įvykiai, aplinkybės, dėl kurių gali pasireikšti korupcijos rizika;
 - 3.4. **Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas** – korupcijos prevencijos priemonė, kurios metu Bendrovės direktoriaus įgaliotas asmuo, atsakingas už korupcijos prevenciją, ar kitas Bendrovės darbuotojas nustato korupcijos pasireiškimo riziką atitinkamose Bendrovės padalinių veiklos srityse;
 - 3.5. **Korupcijos pasireiškimo tikimybės analizė ir įvertinimas** – Bendrovės direktoriaus įgalioto asmens parengta išvada, dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės įvertinimo konkrečioje Bendrovės Veiklos srityje;
 - 3.6. **Veiklos sritis** – Bendrovės atskirų darbuotojų ir ar padalinių atliekama funkcija ir/ar vykdomas procesas reikalingas Bendrovės veiklai vykdyti, projektams įgyvendinti, funkcijoms, tenkinančioms viešuosius poreikius, atlikti. Veiklos sritis, turi būti suprantama, ne kaip bendras padaliniui suformuotų funkcijų atlikimas, o kaip viena iš šių funkcijų.
 - 3.7. Kitos Apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos Korupcijos prevencijos įstatyme (toliau – Įstatymas), Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkoje patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl Korupcijos rizikos analizės atitikimo tvarkos patvirtinimo“ (su pakeitimais) vartojamas sąvokas.

II. KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROCESO ORGANIZAVIMAS

4. Bendrovės korupcijos prevenciją koordinuoja ir korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimą kontroliuoja Įgaliotas asmuo.
5. Bendrovės direktorius atsako už Įgalioto asmens paskyrimą ir šio asmens atliekamų pareigų priežiūrą.
6. Siekiant užtikrinti efektyvią korupcijos prevenciją, Bendrovėje atliekama veiklos sričių, kuriose yra didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymas, analizė ir įvertinimas taip pat vykdomas Antikorupcinės aplinkos monitoringas.
7. Įgaliotas asmuo teikia Bendrovės direktoriui veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo ir įvertinimo išvadas, taip pat atlieka Bendrovės Antikorupcinės aplinkos monitoringą ir teikia pasiūlymus Bendrovės direktoriui dėl priemonių korupcijos prevencijos užtikrinimui. Bendrovės direktorius suderinęs su Bendrovės stebėtojų valdyba priima sprendimus dėl pateiktos informacijos ir siūlomų korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimo.
8. Išvados apie Veiklos sritis, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, taip pat metinis Bendrovės Antikorupcinės aplinkos monitoringo ataskaitos projektas pateikiamas Bendrovės stebėtojų valdybai.

III. KORUPCIJOS PREVENCIJOS PRIEMONĖS

9. Pagrindinės Bendrovėje taikomos korupcijos prevencijos priemonės yra:
 - 9.1. Bendrovės veiklos sričių, kuriose egzistuoja korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymas, analizavimas ir įvertinimas;
 - 9.2. Bendrovės korupcijos prevencijos programos ir jos įgyvendinimo priemonių plano sudarymas, koordinavimas ir kontrolė;
 - 9.3. Bendrovės teisės aktų projektų antikorupcinis vertinimas, kai šie teisės aktai teikiami tvirtinti Bendrovės stebėtojų tarybai, akcininkams ir / ar kitoms valstybės valdžios institucijoms ir susiję su Bendrovės veiklos skaidrumu;
 - 9.4. Bendrovės Antikorupcinės aplinkos monitoringas;
 - 9.5. visuomenės informavimas apie Bendrovės vykdomą veiklą;
 - 9.6. Bendrovėje nustatytų korupcijos atvejų viešinimas.
10. Bendrovė taip pat gali taikyti kitas teisės aktuose nustatytas korupcijos prevencijos priemones.

IV. VEIKLOS SRIČIŲ, KURIOSE YRA DIDELĖ KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖ, NUSTATYMAS, ANALIZĖ IR ĮVERTINIMAS

11. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo tikslas – aptikti Bendrovės veiklos sritis veikiančius išorinius, vidinius ar individualius rizikos veiksnius (sąlygas, įvykius ar aplinkybes), galinčius sudaryti prielaidas atsirasti korupcijai, taip pat nustatyti veiklos sritis, kurios turi daugiausia korupcijos rizikos veiksnių, ir parengti bei įgyvendinti prevencijos priemones šių sričių veiklos vertinimo metu nustatytiems korupcijos rizikos veiksniams valdyti ar pašalinti.
12. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas Bendrovėje planuojamas ir išvados parengimas atliekamas iki kiekvienų metų III ketvirčio pabaigos.
13. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą, analizę ir vertinimą atlieka Įgaliotas asmuo.

14. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo, analizės ir vertinimo procesą sudaro šie etapai ir priemonės:
 - 14.1. **I etapas** – Veiklos sričių atitikties Įstatymo 6 straipsnio 4 dalyje numatytiems kriterijams ar kitiems korupcijos rizikos veiksniams nustatymas. Šio etapo metu:
 - 14.1.1. Parenkamos Veiklos sritys, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, ir dėl kurių turės būti atliktas įvertinimas.
 - 14.1.2. Veiklos sritimi, kurioje egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, laikoma ta, kuri atitinka bent vieną Įstatymo 6 str. 4 d. nustatytą kriterijų;
 - 14.1.3. Jeigu korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo metu paaiškėja, kad yra keletas Veiklos sričių atitinkančių Įstatymo 6 str. 4 d. nustatytus kriterijus, korupcijos pasireiškimo tikimybės analizė ir vertinimas atliekamas dėl tos Veiklos srities, kuri atitinka didžiausią kiekį Įstatymo 6 str. 4 d. nustatytų kriterijų.
 - 14.1.4. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo procedūroje nevertinamos tos Veiklų sritys, kurių korupcijos pasireiškimo tikimybė buvo įvertinta ir išvados pateiktos per paskutinius 12 mėnesių, išskyrus atvejus kai po įvertinimo atlikimo toje Veiklos srityje buvo padaryta korupcinio pobūdžio nusikalstama veika.
 - 14.1.5. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas konkrečiose Veiklos srityse turi būti atliktas iki kiekvienų metų II ketvirčio pabaigos.
 - 14.1.6. Apie kiekvienais metais nustatytas Veiklos sritis, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, todėl jos pasirinktos analizuoti ir įvertinti Įgaliotas asmuo praneša Bendrovės direktoriui, kuris per 3 darbo dienas įsakymu įpareigoja už vertinamą Veiklos sritį atsakingus Bendrovės darbuotojus (padalinį) suteikti visą reikiamą informaciją Įgaliotam asmeniui tinkamos analizės atlikimui ir įvertinimo parengimui.
 - 14.2. **II etapas** – Veiklos sričių, kuriuose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, įvertinimas. Šio etapo metu:
 - 14.2.1. Įgaliotas asmuo analizuoja Veiklos srities, kurioje egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, dokumentaciją, funkcijų vykdymo procesus ir kitus Veiklos sritį reglamentuojančius teisės aktus;
 - 14.2.2. teikia paklausimus asmenims atsakingiems už vertinamą Veiklos sritį dėl jų funkcijų vykdymo;
 - 14.2.3. analizuoja vertinamos Veiklos srities ir, pagal viešai prieinamus duomenis lygina su kitų, analogiškas funkcijas atliekančių, kitų regionų bendrovių vykdoma analogiška veikla;
 - 14.2.4. pagal surinktus duomenis rengia korupcijos pasireiškimo tikimybės įvertinimo išvadą, kurioje rekomenduojama aptarti šiuos esminius klausimus:
 - 14.2.4.1. pagrindimas, kodėl buvo parinkta vertinti būtent vertinama Veiklos sritis nurodant dėl kokių šioje Veiklos srityje atliekamų funkcijų preliminariai kyla korupcijos pasireiškimo tikimybė;
 - 14.2.4.2. teisės aktai, kuriais vadovaujantis atliktas vertinimas;
 - 14.2.4.3. vertinamoje Veiklos srityje nustatyti trūkumai, lemiantys korupcijos pasireiškimo riziką;
 - 14.2.4.4. Veiklos srityje esantys teigiami veiksniai leidžiantys suvaldyti korupcijos riziką (jei nustatomi);

- 14.2.4.5. antikorupcinė aplinka vertinamoje Veiklos srityje, lyginant su kitų įmonių atliekama analogiška veiklos sritimi;
- 14.2.4.6. antikorupcinė aplinka Veiklos srityje visame Bendrovės veiklų kontekste;
- 14.2.4.7. siūlomos priemonės, kaip sumažinti korupcines rizikas.
- 14.2.5. Veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, analizė ir įvertinimas turi būti atliktas per 20 darbo dienų nuo Aprašo 16 punkte nurodyto Bendrovės direktoriaus įsakymo priėmimo dienos, bet ne vėliau kaip iki einamųjų metų III ketvirčio pabaigos.
- 14.3. **III etapas** – bendros motyvuotos išvados dėl Veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, einamųjų metų analizės ir vertinimo rezultatų parengimas ir pateikimas. Šio etapo metu:
 - 14.3.1. Įgaliotas asmuo pateikia Veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, įvertinimo išvadą su pasiūlymais (jei pasiūlymai teikiami) aprašymą Bendrovės direktoriui.
 - 14.3.2. Bendrovės direktorius Įgalioto asmens parengtą išvadą teikia Bendrovės stebėtojų valdybai susipažinti;
 - 14.3.3. Organizuojamas Bendrovės stebėtojų valdybos, jų įgaliotų atstovų posėdis, kurio metu Bendrovės vadovas, Įgaliotas asmuo pristato išvadą ir aptariami išvados rezultatai, priimami atitinkami sprendimai dėl korupcijos prevencijos priemonių taikymo Veiklos srityse dėl kurių pateikta išvada;
 - 14.3.4. Pagal posėdžio metu priimtus sprendimus Bendrovės direktorius ir Įgaliotas asmuo įgyvendina ir kontroliuoja atitinkamas korupcijos prevencijos priemones Bendrovėje.

V. KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMŲ IR JŲ ĮGYVENDINIMO PRIEMONIŲ PLANŲ SUDARYMAS, VYKDYMO KOORDINAVIMAS IR KONTROLĖ

- 15. Bendrovėje kovos su korupcija programa rengiama tuomet, kai:
 - 15.1. Bendrovės direktorius, akcininkai ar stebėtojų taryba atsižvelgdami į Antikorupcinės aplinkos monitoringo ataskaitos duomenis bei Veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė pasireiškimo tikimybė, vertinimo išvadoje pateiktus siūlymus, priima sprendimą parengti naują, koreguoti esamą Bendrovės korupcijos prevencijos programą ir/ar jos įgyvendinimo priemonių planą;
 - 15.2. Korupcijos prevencijos programos rengimas ir tikslinimas yra būtinas siekiant atitikti Lietuvos Respublikos nacionalinės, šakinės, institucinės ir/ar kitos privalomai taikomos Korupcijos prevencijos programos nuostatas.
- 16. Kovos su korupcija programos projektą rengia Įgaliotas asmuo ir ją derina su Bendrovės padaliniais, Bendrovės stebėtojų taryba. Kovos su korupcija programą tvirtinama Bendrovės direktoriaus įsakymu, gavus Bendrovės stebėtojų tarybos pritarimą. Kovos su korupcija programą ir jos priemonių įgyvendinimo planą įgyvendina atsakingi Bendrovės padaliniai ir kiekvienas darbuotojas tiek, kiek tai nuo jo priklauso.
- 17. Kovos su korupcija programos ir priemonių plano laikymasis kontroliuojamas Įgaliotam asmeniui vykdant Bendrovės antikorupcinės aplinkos monitoringą.

VI. ANTIKORUPCINĖS APLINKOS MONITORINGAS, JO ATLIKIMO ETAPAI

18. Antikorupcinės aplinkos monitoringą atlieka Įgaliotas asmuo.
19. Antikorupcinės aplinkos monitoringas atliekamas šiais etapais:
 - 19.1. I etapas – duomenų rinkimas. Šio etapo metu:
 - 19.1.1. Įgaliotas asmuo renka duomenis apie tai, kaip Bendrovė, jos darbuotojai ir/ar atskiri padaliniai įgyvendina korupcijos prevencijos priemonių planą. Duomenis apie priemonių plano įgyvendinimą Įgaliotam asmeniui privalo pateikti visi Bendrovės darbuotojai ir/ar padaliniai, kuriems pavesta įgyvendinti atitinkamas priemones;
 - 19.1.2. Įgaliotas asmuo renka visą informaciją apie Bendrovėje nustatytas korupcijos apraiškas, ar riziką atsirasti korupcijos apraiškoms, fiksuoja gautus skundus dėl galimų korupcinių veikų, darbuotojų Etikos kodekso pažeidimų, Bendrovės ar darbuotojų atžvilgiu atliktų ikiteisminių skundų, stebi ir, esant reikalui, fiksuoja kitą viešai prieinamą informaciją apie Bendrovę.
 - 19.2. II etapas – surinktų duomenų apdorojimas, apibendrinimas. Šio etapo metu Įgaliotas asmuo susistemina surinktus duomenis ir juos apibendrina (susikirsto pagal Veiklos sritis, galimus neatitikimus ir pan.)
 - 19.3. III etapas – duomenų analizė, rezultatų suformavimas ir pasiūlymų parengimas. Įgaliotas asmuo pagal surinktus duomenis suformuoja antikorupcinės aplinkos monitoringo ataskaitos projektą ir ją pateikia Bendrovės direktoriui bei stebėtojų tarybai, kurie vertina pateiktus duomenis, priima sprendimus dėl korupcijos prevencijos priemonių Bendrovėje. Šiame etape Įgaliotas asmuo gali teikti siūlymus dėl papildomų korupcijos prevencijos priemonių Bendrovėje taikymo, ar jų atsisakymo (manant, kad jos neefektyvios ir pan.).
20. Įgaliotas asmuo Antikorupcinės aplinkos monitoringą vykdo visus einamuosius kalendorinius metus, o Antikorupcinės aplinkos monitoringo ataskaitos projektą už praėjusius metus Bendrovės direktoriui ir stebėtojų tarybai pateikia ne vėliau kaip iki einamųjų metų I ketvirčio pabaigos.
21. Antikorupcinės aplinkos monitoringo ataskaitoje turi būti pateikta informacija apie surinktus duomenis, ir preliminarus Antikorupcinės aplinkos Bendrovėje efektyvumo ir progreso įvertinimas atsižvelgiant į šiuos rodiklius:
 - 21.1. Įgyvendinamų antikorupcinių priemonių kiekybiniai ir kokybiniai rodikliai:
 - 21.1.1. Bendrovės korupcijos prevencijos programos priemonių plane numatytų priemonių įgyvendinimas (kiek, kaip ir kokių priemonių buvo įgyvendinta, koks poveikis pasiektas);
 - 21.1.2. Korupcijos pasireiškimo tikimybės Bendrovės Veiklos srityse nustatymas (kiek Veiklos sričių įvertinta, kiek rizikos faktorių nustatyta, kiek įgyvendinta pasiūlytų priemonių šiems faktoriams sumažinti);
 - 21.1.3. Kiek Bendrovėje priimta norminių teisės aktų ir kokiam kiekiui iš jų buvo atliktas antikorupcinis vertinimas, ar buvo nustatyti rizikos faktorių šių teisės aktų projektuose ir ar šie faktoriai buvo pašalinti;
 - 21.1.4. Koks kiekis informacijos gyventojams buvo pateiktas apie Bendrovės antikorupcinę veiklą;
 - 21.1.5. Darbuotojų, dalyvavusių seminaruose apie korupcijos prevenciją (viešų ir privačių interesų derinimą, darbuotojų etišką elgesį, bendrovės vidaus procesų valdymą ir pan.) skaičius, tokių seminarų skaičius;
 - 21.2. Bendrovės darbuotojų įvykdytų Etikos kodekso pažeidimų kiekis ir pobūdis, jų padarymo priežastys ir sąlygos:

- 21.2.1. Etikos kodekso pažeidimai, nustatyti Bendrovės viduje;
- 21.2.2. Gauti pranešimai apie darbuotojų atliktus Etikos kodekso pažeidimus iš gyventojų (kiek iš jų yra anoniminiai) ir kokie sprendimai buvo priimti;
- 21.2.3. Ikitaisminių tyrimų skaičius dėl Bendrovės darbuotojų veikų.
- 21.3. Įvykęs progresas/regresas lyginant su praėjusių metų antikorupcinės aplinkos monitoringo duomenimis.
- 22. Antikorupcinės aplinkos monitoringo ataskaitos projektas pateikiamas Bendrovės direktoriui ir stebėtojų tarybai. Pateiktas projektas svarstomas Bendrovės stebėtojų tarybos posėdyje, svarstymo metu gali būti suformuojami ir siūlomi metodai ir priemonės dėl antikorupcinės aplinkos stiprinimo. Stebėtojų tarybai patvirtinus Antikorupcinės aplinkos monitoringo ataskaitos projektą bei pasiūlymus dėl korupcijos prevencijos priemonių Bendrovės direktorius šiuos pasiūlymus įtraukia į korupcijos prevencijos programos priemonių planą ir paskiria atsakingus asmenis už šių priemonių įgyvendinimą nustatytais terminais.
- 23. Jei Bendrovės valdyba nepatvirtina Antikorupcinės aplinkos monitoringo ataskaitos projekto, valdybos posėdžio protokole turi būti nurodyti aiškūs motyvai dėl kurių minėta ataskaita netvirtinama, įvardijami ataskaitos projekto trūkumai ir turi būti nurodomas terminas šiems trūkumams ištaisyti. Ištaisius Antikorupcinės aplinkos monitoringo ataskaitos projekto trūkumus jis teikiamas pakartotiniam svarstymui.

VII. VISUOMENĖS INFORMAVIMAS IR NUSTATYTŲ KORUPCIJOS ATVEJŲ PAVIEŠINIMAS

- 24. Bendrovės informacija apie antikorupcinę veiklą skelbiama Bendrovės interneto svetainėje www.birzuvandenys.lt skyriuje „Korupcijos prevencija“.
- 25. Bendrovės interneto svetainės skyriuje „Korupcijos prevencija“ taip pat viešinami su korupcija susiję atvejai.
- 26. Informaciją Bendrovės interneto svetainės skyriui „Korupcijos prevencija“ rengia ir atnaujina Įgaliotas asmuo ir informacinių technologijų specialistas.

VIII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

- 27. Aprašas įsigalioja kitą dieną nuo jo patvirtinimo dienos ir yra privalomas visiems Bendrovės darbuotojams.
- 28. Aprašas gali būti keičiamas Bendrovės direktoriaus įsakymu ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.
- 29. Šio aprašo nuostatų įgyvendinimą koordinuoja ir kontroliuoja Bendrovės direktorius.